Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Συνέχεια εκ της 1ης σελίδος

είναι απαραίτητος η συνεργασία της Ευρώπης με την Αμερικήν.

Αναφερόμενος εις το πρόβλημα της εσωτερικής αναπτύξεως ετόνισεν ότι χρειάζεται έντασις της προσπαθείας διά να κλείση το άνοιγμα της ψαλίδος, που μας χωρίζει από τας ανεπτυγμένας χώρας.

● Ο κ. Πρωθυπουργός προδιέγραψε τρεις τάσεις, αι οποίαι πρέπει να χαρακτηρίζουν την προσπάθειαν αναπτύξεως:

α) Ό,τι παράγεται να μη καταναλώνεται ολόκληρον, αλλά να γίνονται επενδύσεις.

β) Χρειάζεται σεβασμός του περιβάλλοντος.

γ) Η ανάπτυξις της Παιδείας είναι απαραίτητος διά την οικονομικήν ανάπτυξιν.

● Διά το νέον έτος ετόνισεν ότι η κυρία προσπάθεια θα εκδηλωθή εις τον τομέα της Παιδείας και της Υγείας.

Και ανήγγειλεν:

— Ότι εντός του 1973 θα συμπληρωθούν όλαι αι κεναί θέσεις εις την Παιδείαν.

— Ότι θα λειτουργήσουν πέντε κέντρα ανωτέρας τεχνικής εκπαιδεύσεως.

— Ότι θα μελετηθή η ίδρυσις δύο νέων Πανεπιστημίων του ενός εις την περιοχήν Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και του άλλου εις την Κρήτην.

— Ότι θα μελετηθή, εν συνεργασία με αμερικανικόν πανεπιστήμιον η λειτουργία ξενογλώσσου πανεπιστημίου ως ιδρύματος μεταπτυχιακής εκπαιδεύσεως.

● Ο κ. Πρωθυπουργός ετόνισεν ότι διά να επιτύχη η προσπάθεια της αναπτύξεως χρειάζεται εγκράτεια και λιτότης, να μη καταναλώνεται ό,τι παράγεται.

● Και παρέσχε την διαβεβαίωσιν: «Η Κυβέρνησις δεν θα επιτρέψη να τεθή εν κινδύνω η δραχμή του Ελληνικέ λαέ!».

Η ομιλία

Το κείμενον της ομιλίας του κ. Πρωθυπουργού έχει ως εξής:

»Σεβασμιώτατε, κυρίες και κύριοι, Έλληνες και Ελληνίδες, όσοι με ακούτε ή και με βλέπετε από το ραδιόφωνο ή την τηλεόρασιν. Δοξάζω τον Θεόν διότι αυτήν την στιγμήν έχω την τιμήν απευθυνόμενος προς το Έθνος να σκιαγραφήσω με ολίγα λόγια το τι επέτυχεν η προσπάθειά μας τα τελευταία πέντε χρόνια και να χαράξω τις προοπτικές γιά το άμεσο μέλλον.

Θεωρώ ιδιαιτέρως κρίσιμον την στιγμήν διά την πορείαν του Έθνους και παρακαλώ να με παρακολουθήσετε με ιδιαιτέραν προσοχήν.

Πού εφθάσαμεν μετά μίαν προσπάθειαν πέντε ετών, την οποίαν χέρι-χέρι, ο ένας δίπλα στον άλλον, αποπειράθημεν διά να επιτύχωμεν αυτό το οποίον σήμερον και ημείς ακόμη που το ζούμε φθάνομεν να μη το πιστεύωμεν εάν είναι αλήθεια. Το εθνικόν μας εισόδημα ανήλθε στα 1200 δολλάρια κατά κεφαλήν. Το συναλλαγματικόν απόθεμα της χώρας έφθασεν το εν δισεκατομμύριον δολλάρια. Όνειρον το οποίον εθεωρείτο απραγματοποίητον από πολλών ετών.

Αι διεθνείς σχέσεις

Ως προς τας διεθνείς της σχέσεις, η χώρα αποκατέστησεν επαφήν με όλον τον χώρον των λαών της Γης, επιτυχούσα με όσους ευρίσκεται εις εγγυτέραν επαφήν την ανάπτυξιν των μεγαλυτέρων δυνατών συνεργασιών, ώστε να επιτύχη και υπέρ αυτών και υπέρ του λαού μας την προσπάθειαν η οποία επεβάλλετο κατά την περίοδον αυτήν. Εβοηθήσαμε πάσαν προσπάθειαν διά την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης. Αποκατεστήσαμεν επαφήν με τους γείτονας εις επίπεδον που επιτρέπει σήμερον να χαρακτηρίσωμεν αυτήν την επαφήν ως αποκατάστασιν πραγματικών φιλικών σχέσεων.

Εντός της συμμαχίας μας, αλλά και προς τας διμερείς συμφωνίας μας επεδείξαμεν απόλυτον συνέπειαν, σεβασμόν και επεβάλαμεν την αναγνώρισιν του ρόλου της χώρας μας και εκ μέρους των συμμάχων μας αλλά και εκ μέρους όλων των συνεργασθέντων μεθ' ημών.

Τέλος, εις τον χώρον της περιοχής εις την οποίαν ζώμεν αυτήν την στιγμήν, οι πάντες αποβλέπουν προς την χώραν μας με εμπιστοσύνην διά την σοβαρότητα την οποίαν παρουσιάζει ως παράγων και διά την διεθνή ειρήνην αλλά και γενικώς δι' όλα τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει ο κόσμος της περιοχής μας.

Το Κυπριακόν

Ως προς το μεγάλο θέμα, το οποίον απασχολεί το Έθνος, το Κυπριακόν, επετύχαμε εις μίαν πολιτικήν συνεργασίας με όλες τις δυνάμεις οι οποίες θα έπρεπε να κατανοήσουν ότι η λύσις του πρέπει να αναζητηθή μέσω διαλόγου και όχι μέσω εκβιασμών να επιβάλωμεν την διαδικασίαν του διαλόγου, μέσω της οποίας προσδοκώμεν αγαθά αποτελέσματα εφ' όσον υπάρξη συνέπεια και εξ όλων των άλλων πλευρών κατά την εξέλιξιν των συζητήσεων.

Τέλος εις τον χώρον της εθνικής μας ασφαλείας και δημοσίας τάξεως επετύχαμεν σήμερον να αποτελούμε παράδειγμα προς μίμησιν και διά την ποιότητα και την αξίαν των ενόπλων μας δυνάμεων αλλά και διά την εύνομον τάξιν, υπό την οποίαν διαβιοί η ελληνική κοινωνία. Τέλος, απολαμβάνομεν όλοι ημείς αυτό το αγαθόν, το οποίον, δυστυχώς, τόσον σπανίζει διά πολλάς άλλας χώρας. Απολαμβάνομεν το αγαθόν της ηρέμου, ειρηνικής και ομαλής κοινωνικής συμβιώσεως. Έκαστος Έλλην αναπτύσσει τας δραστηριότητάς του καθ' ον τρόπον ο ίδιος νομίζει και καθ' ον χρόνον ο ίδιος αντιλαμβάνεται, καθ' όλην την διάρκειαν του εικοσιτετραώρου, χωρίς να αντιμετωπίζη της οποιασδήποτε μορφής πρόβλημα, προερχόμενον εξ ανθρώπων κυκλοφορούντων εντός της κοινωνίας, οι οποίοι θα αντελαμβάνοντο ότι ενδεχομένως θα είχαν την δύναμιν να παραβούν τον νόμον.

Η ανάπτυξις

Ως προς την κοινωνικήν μας ανάπτυξιν: 401 δισεκατομμύρια δραχμές επενδύθησαν κατά την τελευταίαν πενταετίαν. Εξ αυτών 124 επένδυσε το κράτος και τα υπόλοιπα η ιδιωτική πρωτοβουλία. Πέραν αυτών των δεικτών θα δώσω βασικά επιτεύγματα και τινας δείκτας ευημερίας, διά να συνειδητοποιήσωμεν πάντες επί του αυτού επιπέδου αυτά το οποίον ζώμεν ως αποτέλεσμα της προσπαθείας μας των τελευταίων 5 ετών. 2.150 χιλιόμετρα εθνικών οδών, 2.350 χιλιόμετρα περιφερειακών οδών και 4.350 χιλιόμετρα νομαρχιακών οδών είναι το έργον εις ένα τομέα των συγκοινωνιών, προς εξυπηρέτησιν των μεταφορών και της κοινωνικής ζωής, το οποίον θα ηδύνατο να περιγραφή ως μία στιγμή εις την όλην εικόνα της χώρας αυτήν την στιγμήν.

Εις τον χώρον των επικοινωνιών, εδιπλασιάσθησαν τα τηλέφωνα ανά 100 κατοίκους και η χώρα σήμερα θεωρείται ότι έχει αχθή εις το πλέον προκεχωρημένον στάδιον αναπτύξεως εξ επόψεως επικοινωνιών. 16 τηλέφωνα ανά 100 κατοίκους είναι ο δείκτης ο οποίος παρουσιάζει το αντίστοιχον επίτευγμα.

Εις τον χώρον της ενεργείας εδιπλασιάσθη η παραγομένη ηλεκτρική ενέργεια, ανελθούσα εις 12 δισεκατομμύρια κιλοβατώρας. 600 χιλιάδες περίπου νέες κατοικίες κατεσκευάσθησαν. Εξ αυτών αι 164 χιλιάδες μέσω των κρατικών προγραμμάτων υπέρ των υποστηριζομένων εκ του υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και της Εργατικής Κατοικίας. 5.500 αίθουσες σχολείων κατεσκευάσθησαν κατά τα τελευταία πέντε χρόνια. Ηυξήθησαν οι σπουδασταί εις την Ανωτάτην εκπαίδευσιν κατά 20 χιλιάδας, εις την μέσην εκπαίδευσιν κατά 80 χιλιάδας και εις την επαγγελματικήν εκπαίδευσιν περίπου κατά 27 χιλιάδας.

Τέλος προσετέθησαν εις τα κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα 3.150 νέαι κλίνες. Χαρακτηριστικοί δείκται της ευημερίας μας: 8.150 δραχμές είναι η δαπάνη κατ' άτομον διά διατροφήν, ηυξημένη κατά 1.200 δραχμές από την αντίστοιχον προ πενταετίαν. 3.600 δρχ. είναι η δαπάνη η αντίστοιχος διά την ένδυσιν και την υπόδησιν, ηυξημένη επίσης κατί 1.000 δρχ. κατά κεφαλήν από την αντίστοιχον προπενταετίαν. Τέλος η δαπάνη δι' υγιεινήν και ευπρεπισμόν ανήλθεν εις 1.180 δραχμές, διπλασία από την αντίστοιχον της προ πενταετίας. Τέλος, η κατανάλωσις κρέατος έφθασε τα 53 κιλά κατά κεφαλήν και η κατανάλωσις ηλεκτρικής ενεργείας δι' οικιακήν χρήσιν, τα 300 κιλοβάτ, έναντι των 160 προ πενταετίας.

Θα προσθέσω εις ότι αφορά την κατανάλωσιν του κρέατος την συνολικήν κατανάλωσιν. Καταναλίσκομεν 370 χιλιάδες τόννους κρέας έναντι 250 χιλιάδων που κατηναλίσκοντο το 1967, και, παρ' ότι παρήχθησαν 100 χιλιάδες τόννοι κρέας από ό,τι παρήγετο το 1967, εισάγομεν σήμερον 120 χιλιάδες τόννους κρέας έναντι 102 χιλιάδων τόννων που εισήγοντο το 1967. Είναι επίσης ενδιαφέρον να τονίσω προς ημάς Έλληνες, ότι εις την διεθνή αγοράν το κρέας εδιπλασιάσθη κατά την τιμήν του. Επίσης, θα προσθέσω ότι η διατροφή δεν είναι μόνον το κρέας και ο τιμάριθμος δεν διαμορφώνεται μόνον από την τιμήν του κρέατος.

Θα σκιαγραφήσω καθ' ον τρόπον αντιλαμβάνεται η κυβέρνησις την διαμόρφωσιν του διεθνούς περιβάλλοντος εις το άμεσον μέλλον. Ζώμεν όλοι εις τον πολυκεντρικόν κόσμον της σήμερον, τις προσπάθειες οι οποίες αναπτύσσονται μεταξύ των κέντρων πολιτικής διά την εξασφάλισιν μιάς περιόδου ειρηνικής διαβιώσεως επί τω σκοπώ όπως και αι μεγάλαι δυνάμεις μετά των μικρών, αντιμετωπίσουν τα εσωτερικά των προβλήματα.

Ευχόμεθα και συμπαριστάμεθα εις την προσπάθειαν να εξασφαλισθή αυτή η περίοδος. Λέγομεν όμως και προς τους φίλους μας ανά τον κόσμον, άλλους λαούς αλλά και προς υμάς, ελληνικέ λαέ, ότι οιαδήποτε περιγραφομένη ως περίοδος ειρήνης, αντίστοιχος χρονική διάρκεια, περιγράφεται ως ειρηνική ανάλογα με την θέλησιν την οποίαν έχουν οι λαοί να προασπίσουν την ελευθερίαν των, εάν αυτή επιβουλευθή υπό τινος όπως επίσης εκ της δυνάμεως την οποίαν έχουν εξασφαλίσει διά να προασπίσουν την ελευθερίαν των. Τούτο τονίζομεν και εντός της Συμμαχίας, τούτο τονίζομεν και προς πάσαν κατεύθυνσιν. Τούτο θα επαναλάβωμεν και κατά τας συμφωνίας διά την σύσκεψιν της ευρωπαϊκής ειρήνης και ασφαλείας, τούτο θα επαναλάβωμεν και προς πάσαν άλλην κατεύθυνσιν. Εντός του κόσμου ο οποίος ευχόμεθα και θα βοηθήσωμεν να εύρη την ειρήνην που τόσο είναι απαραίτητος και την οποίαν περισσότερον παντός άλλου επιθυμεί ο ελληνικός λαός εντός αυτού του κόσμου δεν θα πρέπει να ξεχνώμεν ότι αντιμετωπίζονται και εν εκάστη κοινωνία και εις την διεθνή κοινωνία προβλήματα ιδιότυπα της περιόδου που ζώμεν ως αυτή διαμορφώνεται εκ των παρεμβάσεων του τεχνολογικού εξοπλισμού των κοινωνιών.

Υπάρχει και εις τον εσωτερικόν χώρον των κρατών εντός των οποίων ανήκομεν και επί της παγκοσμίου κοινωνίας προβλήματα εις ότι αφορά τας οικονομικάς σχέσεις των λαών. Ο πόλεμος εις τον οικονομικόν τομέα διεξαγόμενος ως ειρηνική διαφορά δεν θα πρέπει να ξεχνούμε ότι έχει και αυτός την τακτικήν του, ότι έχει και αυτός την προσπάθειάν του διά να επιτύχουν οι λαοί να διεκδικήσουν την προάσπισιν των συμφερόντων των.

Ελπίζομεν ότι θα ευρεθή και η νέα εμπορική και νομισματική ισορροπία, αλλά και η νέα διαμορφωμένη κατάστασις οικονομικών σχέσεων, η οποία θα επιτρέψη πράγματι, ζώντες πολιτικώς ή στρατιωτικώς, αν θέλετε, λέγοντες ειρήνην να έχωμε πραγματικά ειρήνην χωρίς να υποβόσκει υπ' αυτή ο αδυσώπητος οικονομικός πόλεμος. Εν πάσει περιπτώσει, τονίζομεν προς πάσαν κατεύθυνσιν, ότι τας δυνάμεις μας αισθανόμεθα τόσον ισχυράς, ώστε τα συμφέροντά μας ως λαός θα τα επιδιώξωμεν και θα τα επιτύχωμεν προασπιζόμενοι από πάσαν επιβουλήν και από παν άλλο μεγαλύτερον ή μικρότερον οικονομικόν συμφέρον συγκρουόμενον μετά του ιδικού μας.

Πέραν του οικονομικού χώρου, αντιμετωπίζομεν και τα προβλήματα εις τον κοινωνικόν χώρον. Αι κοινωνίαι αυτήν την στιγμήν αναμοχλεύονται από κοινωνικάς ανακατατάξεις. Δεν θα ήθελα αυτήν την στιγμήν να σχολιάσω τα φαινόμενα και να αποπειραθώ προσδιορισμόν ευθυνών και υπευθύνων. Εκείνο το οποίον νομίζω όμως ότι δεν δικαιούμαι να αποκρύψω από υμάς Ελληνικέ Λαέ είναι ότι εκ της αντιμετωπίσεως αυτών των φαινομένων θα εξαρτηθή η επιβίωσις του πολιτισμού μας, αλλά και των κοινωνιών εντός των οποίων αναπτύσσονται τα αντίστοιχα φαινόμενα. Απαιτείται θάρρος. Υπευθυνότης. Και πρό πάντων άμεσος αντιμετώπισις των φαινομένων διότι άλλως η κατάστασις θα διαμορφωθή εις μορφήν που θα θέση εν κινδύνω τον πολιτισμόν μας. Και εντός αυτού του περιβάλλοντος θα περιγράψω τας προοπτικάς και τας τάσεις ως θα πρέπει να θεωρούνται από της σκοπιάς της Ελληνικής Κοινωνίας.

Εξωτερική πολιτική

Εις ότι αφορά την εξωτερικήν μας πολιτικήν: και γεωγραφικώς και πολιτιστικώς και οικονομικώς ανήκομεν εις τον ευρωπαϊκόν χώρον. Και εντός της Ευρώπης καλούμεθα να αναπτύξωμε την ζωήν μας εις το μέλλον. Εις ό,τι αφορά τον χώρον της επαφής της Ευρώπης με τα άλλα κέντρα που αναπτύσσονται εις τον κόσμον θεωρούμεν ότι προς πάσαν κατεύθυνσιν αι σχέσεις μας πρέπει να είναι φιλικής συνεργασίας εις όλους τους τομείς, οι οποίοι θα ηδύναντο να προαγάγουν και τα συμφέροντα του ελληνικού λαού και τα συμφέροντα των μεθ' ημών συνεργαζομένων. Εν τη εννοία αυτή θα συντηρήσωμεν τας ανεπτυγμένας επαφάς μας εις όλον τον χώρον, με όλα τα κράτη ως έχουν διαμορφωθή και θα αναπτυχθούν περαιτέρω εις το άμεσον μέλλον. Θεωρούμε δε και διά το άμεσο μακρότερο μέλλον αυτή θα πρέπει να είναι η πολιτική διά την χώραν μας. Την συμμαχίαν θα σεβασθώμεν και θα υποστηρίξωμεν απαιτούντες τον αντίστοιχον εκ μέρους της σεβασμόν. Πιστεύομεν ότι εκ της υπάρξεώς της εξαρτάται η ικανότης αντιμετωπίσεως των προβλημάτων την περίοδον κατά την οποίαν επεξεργάζονται και αναπτύξουν εις τον χώρον αι μεγάλαι δυνάμεις τον διάλογον. Εφ' όσον η συμμαχία διατηρηθή και υπάρξει ισχυρά θα υπάρξουν και αι προϋποθέσεις διά την απόδοσιν, αλλά και την αποδοχήν των ωφελημάτων, τα οποία προσδοκώνται εκ του διαλόγου και τα οποία θεωρούμε ότι είναι και δυνατά και αποδεκτά από όλους.

Λέγοντες συμμαχίαν θα έκρινα σκόπιμον να τονίσω: Η κυβέρνησις θεωρεί απαραίτητον την συνεργασίαν της Ευρώπης με την Αμερικήν διά την αντιμετώπισιν των προβλημάτων της Ευρώπης υπό την νέαν μορφήν υπό την οποίαν διαμορφώνονται αι διεθνείς συγκυρίαι και υπό το πνεύμα τούτο η χώρα μας θα εξακολουθήση και να προβάλη εις την τράπεζαν των συζητήσεων, αλλά και ως πολιτικήν της να αναπτύσση την αντίστοιχον, καθ' ην αγαθαί και στεναί σχέσεις συνεργασίας και φιλίας με τας ευρωπαϊκάς χώρας και ιδιαιτέρως με τας φίλας χώρας του κοινού πολιτισμού της Δύσεως δέον να επιτευχθούν αλλά ταυτοχρόνως και στενή συνεργασία με τας Ηνωμένας Πολιτείας της Αμερικής.

Εις ό,τι αφορά την προσπάθειαν αναπτύξεως του διαλόγου: θα συμπαρασταθώμεν καθ' όλην την έκτασιν και καθ' όλον το βάθος εις την προσπάθειαν ώστε να επιτευχθούν αι αγαθώτεραι συνθήκαι και προϋποθέσεις διά μίαν πράγματι μακράν και ήρεμον περίοδον ειρηνικής συμβιώσεως των λαών της Ευρώπης.

Εις τον χώρον των γειτόνων μας: εις οίαν έκτασιν θα επιτρέψη η κατανόησις εκ μέρους των θα επιδιώξωμεν την ανάπτυξιν της στενωτέρας δυνατής συνεργασίας διότι θεωρούμεν ότι δεν παρέχονται πλέον περιθώρια αναμνήσεως του κακού παρελθόντος και υποβουλής εκ μέρους του οιουδήποτε, της ανεξαρτησίας ή της κυριαρχίας του άλλου. Εις δρόμος ανοίγεται δι' όλους μας: ο δρόμος της συνεργασίας.

Εις τον χώρον της Ανατολικής Μεσογείου: Εκτιμώμεν ότι οι ευρισκόμενοι εις εμπόλεμον κατάστασιν γείτονες θα αντιληφθούν την ανάγκην της αναζητήσεως διά διαλόγου λύσεως και λίαν εγγύς θα οδηγηθούν εις την τράπεζαν των συζητήσεων. Τους το ευχόμεθα και είμεθα διατεθειμένοι να παράσχωμεν πάσαν δυναμένην να δοθή εκ μέρους μας βοήθεια. Διότι μόνον κατ' αυτόν τον τρόπον θα εύρουν την λύσιν εις τας διαφοράς των, μόνον κατ' αυτόν τον τρόπον θα εξασφαλίσουν τας συνθήκας μέσω των οποίων θα τους επιτραπή να αναπτύξουν την δραστηριότητα των λαών των, μόνον κατ' αυτόν τον τρόπον θα προσφέρουν ουσιαστικήν βοήθειαν υπέρ της παγκοσμίου ειρήνης. Θα εμείνωμεν πιστοί εις την μέχρι τούδε πολιτικήν μας και έναντι της φίλης, συμμάχου Τουρκίας, και εις ό,τι αφορά την αντιμετώπισιν του εθνικού θέματος, του κυπριακού. Προσδοκώμεν, ελπίζομεν και ευχόμεθα να υπάρξη η παρεχομένη εκ μέρους μας κατανόησις και εκ μέρους των άλλων πλευρών και πολύ ελπίζομε να ευρεθή μέσω του διαλόγου η τόσον ποθητή λύσις, η οποία θα επιτρέψη εις τον λαόν που ζή επί της Κύπρου να επιβιώση πλέον εν ειρήνη και αγάπη.

Η Εθνική Ασφάλεια

Εις ότι αφορά την εθνικήν μας ασφάλειαν θα συνεχίσωμεν τας μέχρι τούδε προσπαθείας διατηρήσεως των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας ικανάς να αποτρέψουν πάσαν επιβουλήν της ελευθερίας του λαού μας. Προς τούτο δεν θα φεισθώμεν ουδεμιάς προσπαθείας, κόπου ή θυσίας, ένα μόνον λέγομεν ότι η κατάστασις εξ απόψεως ποιότητος και φρονήματος των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας είναι τοιαύτη ώστε δεν απαιτείται παρά μόνον η φυσική συντήρησις των ικανοτήτων με τας αναγκαίας αλλαγάς εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού των ίνα υπάρξουν πάντοτε σεβασταί ως δύναμις αποτροπής έναντι του οιουδήποτε — που δεν πιστεύομεν ότι θα υπάρξη ποτέ, οιουδήποτε θα ήθελε να επιβουλευθή την ελευθερίαν μας.

Δημοσία τάξις

Εις τον χώρον της δημοσίας τάξεως πιστεύομεν ότι είναι ανάγκη διά το άμεσον μέλλον να αντιμετωπισθή απόλυτος ηρεμία, απόλυτος ευταξία, νόμιμος και ειρηνική ζωή εκ μέρους όλων των Ελλήνων και ως άτομα και ως ομάδων, ίνα υπάρξη δυνατότης αντιμετωπίσεως όλων των άλλων προβλημάτων με την απαιτουμένην ορθήν και κατά την έντασιν και κατά την έκτασιν προσπάθειαν.

Εις ό,τι αφορά την κοινωνικήν ανάπτυξιν γενικώς είναι γνωστόν ότι έχομεν καθυστέρησιν έναντι του λαού εις την χορείαν και την κοινωνίαν των οποίων ανήκομεν και θα κληθώμε πολύ συντόμως να ζήσωμεν ως μέλη της οικονομικής των τουλάχιστον κοινότητος. Διά να αντιμετωπίσωμεν αυτήν την καθυστέρησιν ένας δρόμος υπάρχει: να αποδεχθώμεν την θυσίαν της αναπαύσεως μας δίδοντας με πλήρη εκμετάλλευσιν του χρόνου όλην την απαιτουμένην προσπάθειαν, ίνα εις τον συντομώτερον δυνατόν χρόνον επιτύχωμεν να κλείσωμεν το άνοιγμα της ψαλίδος.

Ο δρόμος είναι να συντηρήσωμεν ρυθμόν αναπτύξεως τουλάχιστον 1,5—2,5 βαθμούς υπέρτερον του αντιστοίχου μέσου ρυθμού αναπτύξεως των χωρών της ΕΟΚ. Τούτο σημαίνει ότι θα πρέπει να κινηθώμεν με έναν υψηλόν ρυθμόν αναπτύξεως, εκμεταλλευόμενοι απολύτως τον χρόνον. Ταυτοχρόνως όμως απαιτείται να έχωμεν κατανοήσει την ανάγκην, ό,τι παράγεται να μην καταναλίσκεται, αλλά να επενδύεται. Και τούτο δεν είναι θέμα ή πρόβλημα μόνον της κυβερνήσεως. Δεν είναι πρόβλημα της οιασδήποτε κυβερνήσεως. Είναι πρόβλημα του υπευθύνου αντιστοίχου λαού. Η κυβέρνησις σχεδιάζει και εάν ο ελληνικός λαός ανταποκριθή εις την αντίστοιχον σχεδίασιν προς πλήρη εκμετάλλευσιν του χρόνου, τότε μπορούμε να είμεθα υπερήφανοι ότι πράγματι με πλήρη πατριωτισμόν δίδομεν αυτό που οι καιροί απαιτούν, ίνα υπάρξουν ευτυχέστεροι συνθήκαι εις το μέλλον διά τα τέκνα μας.

Μία άλλη τάσις, την οποίαν πρέπει να έχωμεν υπ' όψιν μας, εις ό,τι αφορά την κοινωνικήν ανάπτυξιν, είναι η τάσις της αναπτύξεως των οικονομικών δραστηριοτήτων εν αναφορά προς το περιβάλλον — πρέπει εκ μέρους όλων, να γίνη συνείδησις ότι απαιτείται σεβασμός του περιβάλλοντος, ενώ ταυτοχρόνως απαιτείται ανάπτυξις των δραστηριοτήτων εις όλην την έκτασιν της επικρατείας, ίνα υπάρξη ισόρροπος κατανομή και του πληθυσμού και των δραστηριοτήτων εις την επικράτειαν. Διά να πραγματοποιηθή και τούτο απαιτεί θυσίας, θυσίας εκ μέρους της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, η οποία πρέπει να ακολουθήση την πρόσκλησιν ή πρόκλησιν αν θέλετε την οποία το κράτος φέρει προς αυτήν, μέσω των αντιστοίχων κινήτρων ή μέσω των αντιστοίχων διοικητικών πράξεών του.

Τέλος, είναι ανάγκη να σημειώσω προς το Έθνος την πραγματικότητα την οποίαν αντιμετωπίζομεν εις ότι αφορά το ανθρώπινον δυναμικόν.

Σήμερα, εξ επόψεως εκπαιδεύσεως του οικονομικώς ενεργού δυναμικού της χώρας ευρισκόμεθα εις τοιαύτην κατάστασιν ώστε, εάν με πάρα πολύ υψηλόν ρυθμόν δεν αναπτύξωμεν το σύστημα της παιδείας μας δεν θα κατορθώσωμεν να επιτύχωμεν έστω και αν υπάρξη, εκ μέρους όλων των άλλων παραγόντων η απαιτουμένη συγκυρία του ρυθμού αναπτύξεως ο οποίος απαιτείται.

Διαθέτομεν 134.000 εκπαιδευτικούς με εκπαίδευσιν ανωτάτη Παιδείας, ενώ θα έπρεπε να έχωμεν 300.000 διά να είμεθα εις κάποιον επίπεδον που οι αντίστοιχες χώρες της ΕΟΚ ήσαν δυστυχώς εις την αρχήν της ληγούσης πενταετίας.

Θα έπρεπε να έχωμε 1.600.000 άτομα εκπαιδευμένα εις την επαγγελματικήν εκπαίδευσιν εις την οποίαν 400.000 με ανωτέραν τοιαύτην,, διά να είμεθα εις την αντίστοιχον θέσιν και έναντι αυτών διαθέτομεν μόνον 335.000. Τούτο και μόνον προσδιορίζει ενώπιόν μας το πρόβλημα, το οποίον έχομεν εις τον χώρον της παιδείας. Και δεν είναι πρόβλημα που έχει σχέσιν με την καθόλου πολιτιστικήν ανάπτυξιν της κοινωνίας μας. Είναι πρόβλημα που έχει σχέσιν με την παραγωγικότητα της παραγωγικής μηχανής, την οποίαν έχομεν αναπτύξει ή προσπαθούμε να αναπτύξωμεν και την οποίαν αντιστοίχως πρέπει να επανδρώσωμεν.

Το επισημαίνω διά να γίνη αντιληπτόν από όλους πάσης σπουδαιότητος είναι η προσπάθεια εις την ανάπτυξιν της παιδείας. Και με αυτάς τας θέσεις και τάσεις προοπτικής διά το άμεσον μέλλον θα έλθω εν συνεχεία να αναφέρω ενώπιόν σας, Έλληνες, ποίος είναι ο σχεδιασμός της προσπαθείας διά το 1973 εκ μέρους της Κυβερνήσεως.

Είμαι υποχρεωμένος να δηλώσω εν αρχή ότι εσχεδιάσαμε με προοπτικήν απολύτου εκμεταλλεύσεως του χρόνου, απολύτου εκμεταλλεύσεως παντός δυναμικού διατιθεμένου εις την κοινωνίαν, έχομεν την σχεδίασιν κατά τοιούτον τρόπον ώ[illegible]τύξει με έτοιμα πάντα τα απαιτ[illegible]να μέτρα, ώστε ο σχεδιασμός να τηρηθή εφ' όσον και οι Έλληνες συμφωνήσετε να δώσετε αυτό που απαιτείται διά τα τέκνα σας και το ταχύτερον, απολύτως εκμεταλλευόμενοι τον χρόνον, να αχθούμε εις την περίοδον που η χώρα μας να δύναται να συναγωνισθή εις τον διεθνή στίβον, επί ίσοις όροις, με τους άλλους αδελφούς λαούς, εντός των οποίων καλείται να επιβιώση.

Δηλώνω όμως απ' αρχής ότι εάν δεν υπάρξη, καθ' ό μέρος εξαρτάται εκ της συμπαραστάσεως όλων των Ελλήνων, η ανταπόκρισις η οποία απαιτείται, να γνωρίζετε όλοι ότι η κυβέρνησις είναι έτοιμος να διακινδυνεύση τον ρυθμόν αναπτύξεως, αλλά εκείνο το οποίον δεν θα επιτρέψη να τεθή εν κινδύνω είναι η δραχμή σου ελληνικέ λαέ.

Ποίαι αι γενικαί γραμμαί και αι κατευθύνσεις της αναπτυχθησομένης δραστηριότητος κατά το 1973.

Κυρία προσπάθεια η Παιδεία και η Υγεία. Εις την Παιδείαν διεθέσαμε εκ του τακτικού και εκ του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων αθροιστικώς περί τα 13.500.000.000, προκειμένου να επιτύχωμεν την μεγιστοποίησιν της αποδόσεως του υφισταμένου συστήματος και την έναρξιν της προσπαθείας η οποία θα μας επιτρέψη το ταχύτερον να βελτιώσωμεν το σύστημα τούτο, εις οίαν έκτασιν το επιτρέπει η αντίστοιχος προσφορά διδακτικού προσωπικού. Εντός του έτους, εφ' όσον ανταποκριθή η προσφορά εις την ζήτησιν, θα συμπληρωθούν όλαι αι υφιστάμεναι κεναί θέσεις ανωτάτου και βοηθητικού εκπαιδευτικού προσωπικού εις την Ανωτάτην Παιδείαν. Θα αναπτυχθούν δε έτι περαιτέρω εις οίαν έκτασιν επιτρέψη το διατιθέμενον εις την αγοράν διδακτικόν προσωπικόν επί τω σκοπώ όπως, με πλήρη εκμετάλλευσιν των υφισταμένων εγκαταστάσεων και εποπτικών μέσων, βελτιωθή η ποιότης των προσφερομένων υπηρεσιών Ανωτάτης Παιδείας και κατά την έκτασιν και κατά το βάθος που σημαίνουν το ταχύτερον να αναπτυχθή το δυνατόν περισσότερον αναγκαιούν δυναμικόν με παιδείαν ανωτάτην είτε τεχνικήν είτε γενικήν. Θα λειτουργήσουν εντός του αρχομένου έτους τα πέντε κέντρα ανωτέρας τεχνικής εκπαιδεύσεως δεχόμενα εις τας σχολάς, εις τας οποίας θα λειτουργήσουν άλλους 2.600 περίπου νέους σπουδαστάς εις την ανωτέραν επαγγελματικήν παιδείαν. Θα αναπτύξωμε τα εν εξελίξει προγράμματα των Πανεπιστημίων Αθηνών, Πατρών και Ιωαννίνων.

Θα αναπτύξωμε από τούδε τας ενεργείας διά την ταχυτέραν δυνατήν ανάπτυξιν δύο εισέτι πανεπιστημίων. Ενός εις την περιφέρειαν της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και του ετέρου εις την Κρήτην. Θα αναπτύξωμε τας ενεργείας αι οποίαι απαιτούνται διά την ταχυτέραν δυνατή πραγματοποίησιν του προγράμματος το οποίον απεδέχθημεν, εν συνεργασία μετά της Τραπέζης Ευρωπαϊκής Αναπτύξεως, των 15.000.000 δολλαρίων, προκειμένου να αναπτύξωμε τας προβλεπομένας αντιστοίχους μέσας σχολάς επαγγελματικής εκπαιδεύσεως. Ευρισκόμεθα εις συνεργασίαν με αμερικανικόν πανεπιστήμιον, προκειμένου να αρχίσωμε εφ' όσον, τελικώς, ως φαίνεται, εξελιχθούν αι συνομιλίαι και αι συμφωνίαι καλώς, τας ενεργείας μέσω των οποίων το ταχύτερον δυνατόν θα λειτουργήση εν τη χώρα ξενόγλωσσον πανεπιστήμιον προς παραγωγήν μεταπτυχιακής εκπαιδεύσεως εις τους διά την ανωτάτην παιδείαν απαιτουμένους επιστήμονας. Τέλος θα αναπτύξωμε, αφού λάβωμεν υπ' όψιν το τελικό αποτέλεσμα της εργασίας των αντιστοίχων επιτροπών, την γενικήν εκπαίδευσιν και την επαγγελματικήν μέσην εκπαίδευσιν, κατά τρόπο πού να καλύπτει επαγγελματικώς τας ανάγκας της σημερινής κοινωνίας και, εντασσομένη εις το ευρύτερον πρόγραμμα περί του οποίου ωμίλησα αρχικώς, να μας παρέξη την δυνατότητα, το ταχύτερον δυνατόν, να εξοπλίσωμεν τον αναγκαίον αριθμόν ατόμων της ελληνικής κοινωνίας, με την αντίστοιχον ανωτέραν ή γενικήν επαγγελματικήν εκπαίδευσιν προκειμένου να επανδρώσουν την παραγωγικήν μηχανήν.

Δεν θα αναγγείλω μέτρα συγκεκριμένα, ενδιαφέροντα ομάδας ατόμων, προσφερόντων υπηρεσίας εις την Παιδείαν, αφήνοντας το θέμα διά τους φορείς.

Εις τον χώρον της υγείας: μεγιστοποίησιν της αποδόσεως του ανεπτυγμένου συστήματος είναι εκείνο το οποίο θα επιδιώξωμε εντός του αρχομένου έτους. Μεγιστοποίησιν διά της αντιστοίχου προσαρμογής της οργανώσεώς των, της συνθέσεως των εις ανώτερον επιστημονικόν και βοηθητικόν προσωπικόν και της βελτιώσεως και των συνθηκών αλλά και της αποζημιώσεως των υπηρεσιών του προσωπικού του εργαζομένου εις την υγείαν. Ταυτοχρόνως θα αναπτύξωμε αναγκαίας ενεργείας μέσω των οποίων το ταχύτερον θα εξασφαλισθή η ανάπτυξις των απαιτουμένων νοσοκομειακών κλινικών εις όλην την επικράτειαν, προκειμένου να έχωμε αντίστοιχον υποστήριξιν των περιφερειακών προγραμμάτων και των δι' υπηρεσιών υγείας εις όλην την επικράτειαν.

Όσον αφορά την οικονομίαν: Ο ρυθμός τον οποίο θα επιδιώξωμε είναι του 8% με τιμάς ελεγχομένας και διατηρημένας περί το 4%.

Διά την βασικήν υποδομήν: Θα ενισχύσωμε την προσπάθειαν εις την ενέργειαν και τας συγκοινωνίας, προκειμένου το ταχύτερον να εξασφαλισθή η απαιτουμένη υποδομή η οποία θα επιτρέψη την ανάπτυξιν των περιφερειακών προγραμμάτων και αναπτύξεως των περιοχών αλλά και αναπτύξεως των δραστηριοτήτων εις την επικράτειαν.

Εις ό,τι αφορά την Γεωργίαν η προσπάθεια θα συνεχισθή εις ό,τι αφορά τα έργα εγγείου βελτιώσεως. Έχουν αποδοθή μέχρι σήμερον 1.100.000 στρέμματα εις την άρδευσιν. Προσδοκάται ότι το συντομώτερον θα ανέλθουν με την ολοκλήρωσιν των προγραμμάτων εγγείου βελτιώσεως εις τα δύομισυ εκατομμύρια.

Είναι ανάγκη όμως να αντιληφθή η ιδιωτική πρωτοβουλία ότι, δεν είναι δυνατόν να προσδοκώμεν ανάπτυξιν της κοινωνίας μας ανάπτυξιν της οικονομίας μας, ανάπτυξιν επομένως και της γεωργικής μας οικονομίας, εάν δεν διαφοροποιήσωμεν την αντίληψίν μας και δεν την εκσυγχρονίσωμεν εις τα μέτρα της σήμερον.

Δεν πρόκειται να επιτευχθή η επιδιωκομένη ανάπτυξις της γεωργίας μόνον με τον αναδασμόν. Είναι ανάγκη να αντιληφθούν οι, εις την γεωργίαν αναπτύσσοντες οικονομικήν δραστηριότητα, ότι θα πρέπει να κινηθούν παρακολουθούντες την πρόκλησιν μέσω των κινήτρων του κράτους εις σύμπτυξιν των κλήρων των προς δημιουργίαν μεγαλυτέρων καλλιεργειών.

Δεν δύναται να επιτευχθή ανάπτυξις της γεωργίας με κλήρον 50 ή 60 στρεμμάτων. Πρέπει το ταχύτερον να αχθούμε εις τα 400 με 500 στρέμματα. Και δεν θα αποδώσουν αι δαπάναι υποδομής εις ό,τι αφορά την έγγειον βελτίωσιν εάν δεν προσανατολισθή η αγροτική οικονομία εις τα αντίστοιχα μέτρα.

Η κυβέρνησις με κίνητρα πιστωτικά και φορολογικά θα έλθη εις τον συντομώτερον δυνατόν χρόνον να προκαλέση το ενδιαφέρον παρέχουσα και τας απαιτουμένας πληροφορίας και τας κατευθύνσεις εις τους επιθυμούντας να αναπτύξουν σύγχρονον οικονομικήν δράσιν εις τον τομέα της γεωργίας.

Εις τον τομέα της βιομηχανίας: Θα συνεχίσωμε την προσπάθειαν ως μέχρι σήμερον. Επισημαίνω ότι ιδιαιτέρως ενδιαφέροντες πρέπει να θεωρηθούν οι κλάδοι κλωστοϋφαντουργίας, ετοίμων ενδυμάτων, δέρματος και υποδήματος. Είναι ανάγκη εις τους τομείς αυτούς να ολοκληρώσωμεν τον κύκλον παραγωγής και αντί να παρέχωμεν τις κλωστές ή τα υφάσματα εις ξένους επιχειρηματίας ίνα προσθέτουν επ' αυτών υπερδιπλασίαν αξίαν διά της μετατροπής των εις έτοιμα ενδύματα ή υποδήματα αυτήν την εργασίαν να την πραγματοποιήσωμεν εις τον τόπον μας και να έχωμεν την ωφέλειαν υπέρ της εθνικής μας οικονομίας. Και εις τον τομέα αυτόν η κυβέρνησις θα δώση και τας κατευθύνσεις και τα απαιτούμενα κίνητρα και τας απαιτουμένας πληροφορίας προκειμένου οι επιθυμούντες επιχειρηματίαι να αναπτύξουν την απαιτουμένην δραστηριότητα.

Εις τον χώρον της βιομηχανίας, θα ήθελα αυτήν την στιγμήν ότε αναφέρομαι προς όλους τους Έλληνας να τονίσω ιδιαιτέρως την θέσιν από την οποίαν θα πρέπει και οι επιχειρηματίαι αλλά και ολόκληρος ο ελληνικός λαός να παρατηρή την βιομηχανικήν προσπάθειαν της χώρας. Η προσπάθεια είναι συλλογική. Δεν είναι ούτε κατά το κεφάλαιον ούτε κατά την εργασίαν, ούτε κατά τους προσανατολισμούς ατομική υπέρ ουδενός. Είναι όλης της κοινωνίας, είναι όλων των Ελλήνων. Και αι διαδικασίαι μέσω των οποίων διεξάγεται η προσπάθεια εφ' όλων των Ελλήνων, αναφερόμενος προς τους Έλληνας βιομηχάνους και βιοτέχνας, λέγω αυτήν την στιγμήν ότι θα πρέπει να θεωρηθή με σύγχρονον αντίληψιν εις ό,τι αφορά αυτήν αναφοράν της.

Εις τον τουρισμόν: είναι ο τομεύς όστις απέδωσε με τον μεγαλύτερον ρυθμόν προς υποστήριξιν του ευαισθήτου τομέως τον οποίον αντιμετωπίζει η χώρα έχουσα αναλάβει αυτήν την μεγάλην προσπάθειαν εις την κατεύθυνσιν του συναλλαγματικού ισοζυγίου. Θεωρείται ο ταχυτέρας αποδόσεως τομεύς, θεωρείται ως ο τομεύς ο προσιδιάζων ιδιαιτέρως προς το φυσικόν και άλλο κάλλος της χώρας και η κυβέρνησις έχουσα ανάγκη αυτού, του οποίου μπορεί να προσφέρη υπέρ της εθνικής οικονομίας διά την καθόλου προσπάθειαν εις την περαιτέρω κοινωνικήν ανάπτυξιν, θεωρεί ότι θα πρέπει να συνεχίση την προσπάθειαν, έντονον προκειμένου το ταχύτερον δυνατόν να αχθώμεν εις την πλήρη εκμετάλλευσιν του τομέως, ώστε εξασφαλίζοντας το ταχύτερον την εξ αυτού επερχομένην υποστήριξιν να αποκτήσωμε την δυνατότητα της αναπτύξεως των δραστηριοτήτων μας εις τους άλλους τομείς εις τον επόμενον χρόνον. Ούτω, και κατά το τρέχον έτος θα συνεχίσωμε με εντονώτερον ρυθμόν και εις ό,τι αφορά την υποδομήν και εις ό,τι αφορά την πιστοδότησιν ως προς τον τομέα του τουρισμού. Οι επιχειρηματίαι ακολουθούντες και τας οδηγίας των υπηρεσιών θα πρέπει να έχουν υπ' όψιν των ότι αι υπηρεσίαι τας οποίας προσφέρουν δεν αντικρύζουν μόνον την ωφέλειαν η οποία έρχεται επ' ωφελεία της όλης προσπαθείας της χώρας, αλλά αντικρύζουν και την εμφάνισιν της χώρας. Διό και εκ λόγων γοήτρου θα πρέπει να είναι προσεκτικοί ως προς την ποιότητα των υπηρεσιών τας οποίας προσφέρουν.

Ως προς το εμπόριον: η κυβέρνησις θα παράσχη την απαιτουμένην υποστήριξιν ίνα ο τομεύς του εμπορίου αναπτυχθή και εις ό,τι αφορά το εσωτερικόν και εις ό,τι αφορά το εξωτερικόν. Δεν θα αναφέρω αυτήν την στιγμήν συγκεκριμένα μέτρα εις ό,τι αφορά τον τομέα του εξωτερικού εμπορίου. Θα ήθελα όμως να επισημάνω την ανάγκην να αντιληφθούμε επί τέλους ότι τα αγαθά μας θα πρέπει όχι μόνον να τα παράγωμεν εις κόστος και εις ποιότητα συναγωνίσιμον, αλλά να τα παράγωμεν τυποποιημένα. Και να τα εμφανίζωμε πάντοτε με το αυτό πρόσωπον ίνα επιβληθώμεν εις την εξωτερικήν αγοράν και ίνα συντηρήσωμεν περαιτέρω ό,τι κατακτώμεν εκάστοτε διά της προσπαθείας η οποία καταβάλλεται.

Εις ό,τι αφορά το εσωτερικόν εμπόριον: γνωρίζω τας υπηρεσίας τας οποίας προσέφερε το σώμα των εμπόρων της κοινωνίας μας ακόμη και εθνικάς κατά την διαδρομήν του έθνους. Γνωρίζω την σημασίαν των υπηρεσιών του διά την καθόλου ανάπτυξιν της κοινωνίας μας. Γνωρίζω την υγείαν του και την ηθικήν και την κοινωνικήν, αλλά και την πάσης άλλης μορφής. Υπάρχουν δυστυχώς κατά καιρούς φαινόμενα απαράδεκτα, φαινόμενα αισχροκερδείας. Επισημαίνω ότι αυτήν την στιγμήν η αισχροκέρδεια δεν είναι αδίκημα. Είναι έγκλημα. Και εν όψει όλης αυτής της προσπαθείας θα ήθελα να τονίσω ουσιώδη τινά σημεία κατά την αντίληψίν μου, ίνα ευρίσκωνται υπ' όψιν όλων μας κατά την περαιτέρω προσπάθεια. Διά να επιτύχωμε πλήρη εκμετάλλευσι του χρόνου πρέπει να είμεθα εγκρατείς και λιτοί εις την ζωήν μας. Ας έχωμεν οδηγόν το λήγον έτος. Και ας φροντίσωμε το επόμενον να μην δαπανήσωμε εις κατανάλωσιν περισσότερα του όσα εξοδέψαμε το 72.

Ας επενδύσωμε το περίσσευμα το οποίον θα μας δώση η ηυξημένη δραστηριότης, το ηυξημένον εθνικόν εισόδημα. Είναι αφροσύνη, το να δανειζώμεθα από το μέλλον που ανήκει εις τα τέκνα μας και να το δαπανώμεν υπέρ ημών αυτών. Οφείλομε να τοποθετηθούμε υπεύθυνα έναντι του μέλλοντος και η ευθύνη διά τας κοινωνίας, με την σημερινήν διαμόρφωσιν των λειτουργών των δεν ανήκουν εις την οποιανδήποτε κυβέρνησιν της οποιασδήποτε κοινωνίας. Ανήκουν εις το σύνολον του λαού. Υπεύθυνοι διά το μέλλον μας είμεθα όλοι. Η κυβέρνησις θα καταβάλη πάσαν απαιτουμένην και δυναμένην να προέλθη εξ αυτής προσπάθειαν, αλλά και ενέργειαν, ως μέτρον, θα λάβη προκειμένου να εξασφαλίση την πορείαν που περιέγραψε ως πλέον συμφέρουσαν δι' όλους μας. Αντιληφθήτε όμως πως όλοι, ο καθένας και κατά το μέρος του, αλλά και διά το σύνολον, είμεθα υπεύθυνοι δι' αυτό το οποίο τελικώς θα επιτύχωμε.

Πιστεύω πως γνωρίζομε να είμεθα θαρραλέοι, γνωρίζω πως μπορούμε να είμεθα πάντοτε ελεύθεροι εις την σκέψιν και έναντι του εαυτού μας, που αποτελεί τον μεγαλύτερον εχθρόν μας. Είναι ανάγκη αυτό να το κάνωμε σήμερα. Να τοποθετηθούμε υπεύθυνα όλοι έναντι του εαυτού μας, των παιδιών μας και του μέλλοντος της χώρας μας. Να αναμνησθώμεν τας ευθύνας μας. Να τας μετρήσωμε και να τας αναλάβωμε. Μην αναμένωμε την έξωθεν βοήθειαν δι' οποιοδήποτε θέμα. Το πρόβλημα είναι δικό μας. Ή θα δώσωμε όλες μας τας δυνάμεις, εκμεταλλευόμενοι όλον τον χρόνον, διά να επιτύχωμεν τον μέγιστον ρυθμόν αναπτύξεως της κοινωνίας μας, και να φθάσωμε το ταχύτερον εις την γραμμήν του μετώπου επί της οποίας κινούνται αι άλλαι κοινωνίαι, εντός των οποίων καλούμεθα να επιβιώσωμεν, ή εάν δεν το πράξωμεν, την ευθύνην θα την έχομεν ημείς και ουδείς έξω ημών, όπως ουδείς ουδέποτε προσέφερε τίποτε υπέρ ημών, όταν ημείς δεν είμεθα έτοιμοι να αναλάβωμεν οι ίδιοι τας ευθύνας διά το μέλλον. Και με αυτήν την θέσιν ως πρόκλησιν ιδιαιτέρας ευθύνης όλων μας επί της προσπαθείας, η οποία πρόκειται ημών αρχομένου του 1973 θα έλθω ίνα θέσω ενώπιόν σας θέσεις τινάς και σκέψεις μου, εις ότι αφορά το εσωτερικόν μας πρόβλημα.

Την νύκτα της 20ης προς την 21ην Απριλίου του 1967 με τον πυρσόν εις χείρας αι ένοπλοι δυνάμεις ήλθαν προς την πυριτιδαποθήκην της ψυχής των Ελλήνων, που εγέμιζε από αγανάκτησιν διά τας αδυναμίας της κοινωνίας και έθεσαν πυρ, προκαλέσασαι την επανάστασιν της 21ης Απριλίου. Και είπον τότε ότι δεν προσδοκούν ουδέν υπέρ αυτών ή εκπροσώπων των. Πρόθεσίς των είναι να αντιμετωπίσουν τας αδυναμίας και να επαναφέρουν τας ευθύνας διαμορφώσεως της εξουσίας και ασκήσεως της εξουσίας εις την βασικήν πηγήν των λαών.

Ας μου επιτραπή μιά παρατήρησις εις αυτήν την θέσιν. Όσοι εξεκίνησαν την νύκτα εκείνην δεν εγνώριζαν αν θα φθάσουν εις την πυριτιδαποθήκην ή το εκτελεστικόν απόσπασμα. Απετόλμησαν, όμως, την διαδρομήν υπακούοντες εις την αντίληψιν που είχαν ως προς τας ευθύνας των κατά τον όρκον των.

Και με την βοήθειαν του Θεού όχι υπέρ αυτών, αλλά ως απέδειξεν ο απολογισμός υπέρ των Ελλήνων, ήχθημεν με την προσπάθειαν εις την κατάστασιν που περιγράφεται ενώπιόν μας ως πρόοδος της χώρας.

Μας κατηγορούν ότι διατηρούμεν την αρχήν επί μακρότερον χρόνον, από όσον επεβάλλετο. Και τους ερωτώμεν. Ποίος είναι ο μακρότερος χρόνος και πως μετράται κατά την ευθύνην ημών οι οποίοι εν μιά στιγμή επαίξαμε κορώνα γράμματα την ζωήν μας και την ιστορίαν μας που εγράψαμεν επί του πεδίου της μάχης;

Να μεταφέρωμεν, Έλληνες προς υμάς την ευθύνην. Αλλά σας ερωτώ. Θα πρέπει να είμεθα ή όχι βέβαιοι ότι τουλάχιστον αυτό το οποίον επετύχαμεν όχι χάρις εις την σοφίαν ημών, αλλά χάρις εις την προσπάθεια την οποίαν όλοι μαζί ανελάβομεν, αδελφωμένοι, πιστεύοντες εις τον εαυτόν μας, να αχθώμεν εις την μεταφοράν της ευθύνης, αγνοούντες το τι ενδεχομένως θα συμβή ως προς αυτό το οποίον επετύχαμεν εντός μιάς πενταετίας; Και ποίαι προϋποθέσεις εξ επόψεως δυνατοτήτων και προοπτικών περιγράφονται εις τον ορίζοντα;

Η κοινωνία η ιδική μας έχει επιτύχει στα πέντε χρόνια να σκέπτεται και να λειτουργή κατά διαφορετικόν τρόπον από άλλας κοινωνίας αι οποίαι υπήρξαν πλέον ανεπτυγμέναι και αι οποίαι αντεμετώπιζαν ολιγώτερα προβλήματα από την ιδικήν μας και αι οποίαι εκβιαζόμεναι από μικράς ομάδας των ανετίναξαν με δυναμίτην εις τον αέρα προσπάθεια" ετών; Να το πράξωμεν. "Αλλά σας ερωτώ. Εμέτρησαν όσοι απαιτούν την ταχυτέραν δυνατήν μεταφοράν της ευθύνης, την ευθύνην των; Ή μήπως και αυτήν την εμέτρησαν με όσην ανευθυνότητα δεν τους επέτρεψε να συνεννοηθούν ούτε ως προς την υπογραφήν ενός πρωτοκόλλου εις αριθμόν άνω των τριάντα ατόμων;

Δεν ήλθαμε διά να καταλάβωμεν την εξουσίαν. Δεν υπήρξεν ουδείς εκπρόσωπος των ενόπλων δυνάμεων διά να επιδιώξη την κατάληψιν της εξουσίας. Θα είπω αυτήν την στιγμήν, θεωρών την στιγμήν κοσμοϊστορικήν ότι την νύκτα εκείνην εφθάσαμεν εις την Επανάστασιν χωρίς ούτε σκέψιν εις τον εγκέφαλον ουδενός να αναλάβη και τας μικροτέρας ευθύνας αμέσως, περί την άσκησιν της εξουσίας.

Εάν έχουν το θάρρος, ας ομολογήσουν ενώπιον του ελληνικού λαού όλοι οι τότε υπεύθυνοι, επί πόσον χρόνον προσεπάθουν αι ένοπλοι δυνάμεις από της συμπολιτεύσεως μέχρι της αντιπολιτεύσεως από τους πολιτικούς μέχρι του Ανευθύνου Άρχοντος να τους πείσουν επί των κινδύνων που διέτρεχεν η χώρα και να τους προκαλέσουν εις την ανάληψιν των ευθυνών των και εις την αντιμετώπισιν με εκτάκτους εξουσίας της καταστάσεως, πριν ή κάν σκεφθούν ότι έπρεπε να φέρουν τον δαυλόν προς την πυριτιδαποθήκην της ψυχής των Ελλήνων.

Αν έχουν ιστορικήν ευθύνην, ας το ομολογήσουν. Θα ήταν πλέον συνεπείς προς την ιστορίαν των, διότι τότε θα εξεκαθάριζεν επί τέλους εις την διεθνή κοινωνίαν η θέσις της χώρας και ημών και αυτών και άλλων μας. Θα μεταφέρωμεν την εξουσίαν προς τον ελληνικόν λαόν διότι δι' αυτό ήλθαμε, αυτό επαγγελθήκαμεν και αυτό εδηλώσαμεν. Δεν συνεκροτήσαμεν μονοκομματικόν κράτος. Δεν συνεκροτήσαμεν οργάνωσιν νεολαίας, δεν ηκολουθήσαμεν ολοκληρωτικόν Σύνταγμα. Ακολουθούμεν το Σύνταγμα το οποίον εψήφισεν ο ελληνικός λαός. Δεν επιστρέψομεν ακόμη, μόνον την λειτουργίαν των διαδικασιών διά την διαμόρφωσιν εκπροσωπευτικής κυβερνήσεως. Αλλά τούτο θα το πράξωμεν αφού πρώτον μετρήσωμεν απολύτως τας συνεπείας και αφού πρώτον βεβαιωθώμεν απολύτως επί των ευθυνών τας οποίας αναλαμβάνομεν. Διότι εάν πρόκειται να υπάρξη μεν εκπροσωπευτική κυβέρνησις και η Επανάστασις να έχη εκπληρώσει την υπόσχεσίν της εις τον συντομώτερον χρόνον, όπως μας προκαλούν πολλοί, αλλά ταυτοχρόνως υπάρξη πλήρης ανατροπή αυτού, τό οποίον επέτυχεν η κοινωνία μας, προ του οιουδήποτε εκβιασμού, τον οποίον θα φέρη οποιαδήποτε μικρή ή μεγάλη ομάς του κοινωνικού συνόλου εκβιάζουσα τις υπόλοιπες, ως εκ της μορφής, υπό την οποίαν έχουν διαμορφωθή αι κοινωνικαί λειτουργίαι σήμερον, τότε, προκειμένων των δύο, προτιμούμε να διατηρούμε την ευθύνην ότι δεν μεταφέρομεν εγκαίρως την ευθύνην της εξουσίας εις τον λαόν.

Εντός του προσεχούς έτους υπεύθυνα θα περιγράψωμεν ως κυβέρνησις τας θέσεις μας εις ό,τι αφορά την περαιτέρω πορείαν της χώρας ως προς το πολιτικόν θέμα. Όσοι επείγονται ή όσοι είχαν αγωνία περιμένοντας το σήμερον ας αναμείνουν. Ένας χρόνος ή ένα μέρος ενός χρόνου δεν διαρκεί πάρα πολύ. Το ελληνικόν έθνος ζη χιλιάδες χρόνια. Ας αποδεχθή τας συνεπείας της ασκήσεως της εξουσίας εκ μέρους της κυβερνήσεως της Επαναστάσεως και ας αναμείνει επί τι έστω και αν αυτό κατά την αντίληψιν τινών είναι μακρότερον του όσα επιτρέπεται, την άσκησιν της εξουσίας υπό αντιπροσωπευτικής κυβερνήσεως.

Θα τελειώσω αναφερόμενος και εις την κριτικήν την οποίαν υφιστάμεθα. Εις τα εξωτερικόν ιδεαλισταί θα έλεγα θεωρητικοί της πολιτικής ίνα μη είπω βαρύτερον χαρακτηρισμόν, διότι δεν γνωρίζω τους ανθρώπους, έρχονται και μας κατηγορούν ως τυράννους. Και αρυόμενοι πληροφορίας δυστυχώς από Έλληνας πληροφοριοδότας των, περιγράφουν μίαν κατάστασιν εις την ελληνικήν κοινωνίαν, η οποία, ούτε ολίγον ούτε πολύ δεν θα ημπορούσε να αντικριθή με κοινωνίαν του Μεσαίωνος. Χιλιάδες οι εκτοπισμένοι. Επτά, είναι κύριοι, υπό διοικητικήν εκτόπισιν και δύο υπό δικαστικήν εκτόπισιν. Και εις πείσμα του ψεύδους, θα έλθουν διά τα Χριστούγεννα εις το σπίτι τους. Και οι μεν και οι δε.

Μας κατηγορούν διά χιλιάδας πολιτικούς καταδίκους. Δεν γνωρίζομεν ποίους ονομάζουν. Εν πάση περιπτώσει, υποψιαζόμενοι ότι αναφέρονται εις καταδικασθέντας δι' ανατρεπτικήν δραστηριότητα, τους πληροφορούμε ότι και αυτοί δεν είναι περισσότεροι των 250. Και επειδή δεν τους εδόθη μέχρι σήμερον το δικαίωμα της αναθεωρήσεως, τους παρέχομεν την ευχέρειαν να αναθεωρήσουν τας αποφάσεις βάσει των οποίων πρωτοδίκως κατεδικάσθησαν υπό των εκτάκτων ή των τακτικών στρατοδικείων, ενώπιον του αναθεωρητικού, και κρινόμενοι από μονίμους δικαστάς να επιδιώξουν τον επιμερισμόν της δικαιοτέρας ποινής, έναντι της πράξεώς των, η οποία όταν είναι τοποθέτησις βόμβας ή μεταφορά διά την προετοιμασίαν βομβών εκρηκτικών υλών δεν ξέρω εις ποίαν γλώσσαν του κόσμου θα ηδύναντο να χαρακτηρισθή ως πολιτικόν αδίκημα.

Τέλος, βασανίζομεν και αλλοδαπούς. Είναι αυτοί που εισάγουν αντί του πληθωρισμού που εισάγουν τα ξένη είδη που εισάγει η αγορά μας διά του εμπορίου, εισάγουν την επανάστασιν κατά των κατακτήσεων του ελληνικού λαού, Δηλαδή της Επαναστάσεως της 21ης Απριλίου. Είναι και αυτοί 5 και διατελούν υπό ποινήν επιβληθείσαν υπό δικαστηρίου. Θα τους παρασχεθή νόμω, τα δικαίωμα της αιτήσεως απελάσεως των ίνα περάσουν καλύτερα έξω από τας συνθήκας που διαμορφώνει το ελληνικόν καθεστώς, ενώπιον του Συμβουλίου των Εφετών. Και αν το Συμβούλιον εκτιμήση ότι θα πρέπει να τους δώση την απέλασιν θα απελαθούν ίνα επανέλθουν εις τας πατρίδας των. Ελπίζομεν, όχι διά να συνεχίσουν τας ενεργείας των κατά της Ελλάδος.

Τέλος μας κατηγορούν διά τον περίφημον στρατιωτικόν νόμον. Είναι βαρειά λέγει η σκιά του στρατιωτικού νόμου. Και δεν έρχονται να δουν ότι κανείς από τους Έλληνας δεν κύπτει τους ώμους υπό την βαρύτητα της σκιάς του στρατιωτικού νόμου. Εν πάση περιπτώσει, δι' αυτούς που τους ενοχλεί, διά το μεγάλο κέντρο που αποτελεί και την μεγάλην πύλην της χώρας, την περιοχήν Αττικής, θα την διατηρήσωμεν την σκιάν. Θα την άρωμεν όμως από την περιοχήν της Θεσσαλονίκης, ίνα τουλάχιστον έχουν την δευτέραν πόλιν της Ελλάδος διαθέσιμον ίνα ζουν εκτός της σκιάς ή οποία τους ενοχλεί.

Μας κατηγορούν και διά περιορισμόν της ελευθεροτυπίας. Αλλά δι' αυτό δεν θα τους απαντήσω. Θα παρεκάλουν όμως να τους απαντήσουν οι Έλληνες εκδόται, σημειώνοντας εις ποία ύψη ανήλθεν η κυκλοφορία των, πότε αντιμετώπισαν εκ μέρους της ασκούσης την εξουσίαν κυβερνήσεως μεγαλυτέραν πίεσιν, όταν δεν εφέροντο κατά τρόπον αρεστόν εις την εξουσίαν κατά την περίοδον της επαναστάσεως ή προ της επαναστάσεως; Ας θέσουν τας χείρας εις την καρδίαν και ας απαντήσουν. Εγώ γνωρίζω και γνωρίζω και τας δημοκρατικάς μεθόδους μέσω των οποίων εδέχοντο την πίεσιν. Δεν τας εχρησιμοποίησα διότι δεν πιστεύω ότι θα έπρεπε να ασκήσω την οποιανδήποτε πίεσιν επί της ελευθεροτυπίας. Και με αυτά, σεβασμιώτατε, κυρίες και κύριοι, Έλληνες και Ελληνίδες, θα αφήσωμε το 1972 διά να εισέλθωμεν όχι μόνον εις το 1973, αλλά εις μίαν νέαν περίοδον. Ας την περάσωμεν κατά την πρώτην της διαδρομής, ας ελέγξωμεν την συμπεριφοράν μας και θα τα ξαναπούμε κατά την διάρκειαν του ερχομένου έτους. Ευχαριστώ.

ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ κ. Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο τ. πρωθυπουργός κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος προέβη χθες την εσπέραν εις την ακόλουθον δήλωσιν:

«Δηλώ κατηγορηματικώς ότι ουδέποτε εγένετο προς εμέ εισήγησις, εκ μέρους των φυσικών ηγετών των Ενόπλων Δυνάμεων ή οιωνδήποτε άλλων αξιωματικών, όπως συγκεντρωθούν έκτακτοι εξουσίαι εις χείρας της Κυβερνήσεως. Εξ άλλου, εάν είχε γίνει τοιαύτη εισήγησις προς εμέ θα την απέκρουα. Εγνώριζον όμως οι φυσικοί ηγέται των Ενόπλων Δυνάμεων και όλοι οι άμεσοι και έμπιστοι συνεργάται των ότι η Κυβέρνησίς μου ήτο αποφασισμένη να διατηρήση ή και επιβάλη την τάξιν εάν αυτή διεσαλεύετο, με όλα τα μέσα τα οποία παρείχε το Σύνταγμα της Χώρας».

»Αρκούμαι εις δύο ακόμη παρατηρήσεις:

»Πρώτον, οι οργανωταί του πραξικοπήματος της 21ης Απριλίου 1967, έδρασαν εκ του ασφαλούς και δεν έπαιξαν ουδέ προς στιγμήν τα κεφάλια των, δεδομένου ότι εστράφησαν αιφνιδιαστικώς κατά νομίμου κυβερνήσεως που τους είχε εμπιστευθή τα όπλα.

» Δεύτερον: Η Ελλάς, εάν δεν είχε γίνει το πραξικόπημα, θα είχε εισέλθει προ πολλού, υπερνικώσα διά δημοκρατικών μέσων οιανδήποτε κρίσιν ή ανωμαλίαν, εις περίοδον ομαλού πολιτικού βίου, και θα είχε μετάσχει ενεργώς και υπερηφάνως εις την μεγάλην προσπάθειαν διά την ευρωπαϊκήν ενότητα, ενώ σήμερον ζώμεν μίαν παρατεταμένην ανωμαλίαν, από την οποίαν δεν γνωρίζουν ούτε οι προκαλέσαντες αυτήν πώς θα εξέλθουν».

Εις αυστηράν δήλωσιν προέβη και ο κ. Δημ. Παπασπύρου.

Οι πολιτικοί κρατούμενοι

Παρατίθεται κατωτέρω πίναξ των πολιτικών κρατουμένων, βάσει των δημοσιευθέντων, κατά καιρούς, στις εφημερίδες στοιχείων. Πιθανόν ο πίναξ να είναι ελλειπής, δεδομένου ότι δεν ήτο δυνατός ο έλεγχος των στοιχείων από επίσημες πηγές.

● Ε. Αλεπίδης με καταδίκη 20 χρόνων, Π. Αϊβαλιώτης 20 χρόνια, Α. Αμανατίδης, 5 χρόνια, Ν. Αναγνωστόπουλος, 20 χρόνια, Σπ. Αραγνωστόπουλος 20 χρόνια, Σωτ. Αναστασιάδης 16 χρόνια, Γ. Αναστασίου 8 χρόνια, Γ. Ανωμερίτης 25 χρόνια, Ν. Απανομεριτάκης, 8 χρόνια, Ιω. Αποστολάτος, 5 χρόνια, Δημ. Αποστόλου 15 χρόνια, Μιχ. Αραμπατζόγλου 10 χρόνια, Αλ. Αρχώνης 16 χρόνια. Αργ. Αργυρίου 20 χρόνια. Αντ Αρκάς 20 (ή 16) χρόνια, Νικ. Αρμένης 12 χρόνια, Αθ. Αθανασίου 8 χρόνια Γ. Αθρόμης 16 χρόνια, Παν. Αβραμόπουλος 5 χρόνια.

● Ιω. Βασιλείου 5 χρόνια, Ελ. Βερυβάκης ισόβια, Πολ. Βαϊτσίδης 11½ χρόνια, Ν. Βουλέλης 8 χρόνια, Ρ. Βρανάς 18 χρόνια, Θ. Βασιλόπουλος 18 χρόνια.

● Ν. Γιαννιαδάκης 26 χρόνια, Λ. Γιαννακόπουλος 10 χρόνια, Ιω. Γιάνναρης ισόβια, Θωμ. Γιαννιτόπουλος 22 χρόνια, Γ. Γιαννόπουλος, Εύστ. Γιώτας 10 χρόνια, Κ. Γιούργος 16 χρόνια.

● Αλ. Γκαγκανιόρης, 12 χρόνια Χαρ. Γεωργιακάκης 8 χρόνια, Νικ. Γεωργακόπουλος 5 χρόνια, Ιω. Γιργουντής 7 χρόνια, Χαρ. Γολέμας 16 χρόνια, Αντ. Γούλας 16½ χρόνια, Γρεβίας 6½ χρόνια, Ιω. Γρηγοριάδης 15½ χρόνια.

● Γρ. Δαμουτσίδης 20 χρόνια, Δημ. Δαριώτης, 16 χρόνια, Γ. Δημόπουλος 10 χρόνια, Παν. Δούμας ισόβια. Εμ. Δελούκας 5 χρόνια.

● Γ. Ελευθεριάδης 18 χρόνια, Π. Έλκας 5 χρόνια, Καρ. Εμμανουηλίδης 20 χρόνια.

● Χαρ. Ζιάγκος 8 χρόνια, Ζήνων, Ζορζαβιλής ισόβια δεσμά, Ι. Ζωλόπουλος 10 χρόνια, Ι. Ζερβόπουλος 17 χρόνια.

● Θεόδ. Ηλιάδης 5 χρόνια, Ελ. Ηλιάδης 20 χρόνια.

● Αρ. Θεοδωρίδης 10 χρόνια, Χαρ. Θεοδωρίδης 20 χρόνια, Σοφ. Θεόδοτος 8 χρόνια, Θεόδ. Θωμαδάκης ισόβια.

● Φοίβος Ιωαννίδης 11 χρόνια Αλ. Ιωσηφίδης ισόβια.

● Παν. Καϊσίδης 10 χρόνια. Θ. Καλαϊτζής 10 χρόνια, Νικ. Καλούδης ισόβια, Ιω. Καούνης 12 χρόνια, Π. Καπαγέρωφ 5 χρόνια. Ελ. Καπώνης, Διον. Καράγιωργας ισόβια. Τρ. Καραγεωργίου 17 χρόνια. Παν. Καραντινός ισόβια, Εμμ. Καραπιπέρης 8 χρόνια, Ν. Καράτζας 4 χρόνια, Δ. Καριώζης 16 χρόνια, Δημ. Κοτσαρός 8 χρόνια, Στ. Κατσαράς, σπουδαστής ισόβια, Θεόδ. Καζέλης 20½ χρόνια. Γ. Κίσσας 15 χρόνια, Π. Κλαδιανός 21 χρόνια, Ιω. Κλωνιζάκης 24 χρόνια, Ι. Κομποτιάτης 15 χρόνια, Δημ. Κονάρης 6 χρόνια Ν. Κωνσταντόπουλος 8 χρόνια, Ηλ. Καραβέσης 8 χρόνια, Κορ. Κωνσταντικάκης 20 χρόνια, Δημ. Κωστόπουλος 15 χρόνια, Δημ. Κωτσάκης 10 χρόνια, Κουλούρης 6 χρόνια, Χρ. Κουμούζης 6 χρόνια Χρ. Κουτσόγιωργας 20 χρόνια, Χαρ. Κοθόνης 5 χρόνια, Λάζ. Κυρίτσης 16 χρόνια.

● Ζ. Λαζαρίδης, 15 χρόνια Ν. Λεκανίδης 23 χρόνια, Αντ. Λιάκος ισόβια, Ιω. Λίπας ισόβια, Σπ. Λουκάς 18 χρόνια.

● Ηλ. Μαχαιρόπουλος 20 χρόνια Κ. Μακρής ισόβια, Π. Μακρυγιάννης 5 χρόνια, Γ. Μαλάνος 18 χρόνια Γ. Μαντάς ισόβια Αντ. Μαργαρίτης 14 χρόνια, Δημ. Μαστροδήμος 8 χρόνια, Αρ. Μανοσκούφης, 20 χρόνια, Νικ. Μιχαηλίδης ισόβια, Στ. Μιχαηλίδης, 10 χρόνια Α. Μιχαλακέας, 10 χρόνια, Βασ. Μιχαλόπουλος 4 χρόνια, Γ. Μιχαλογιάννης 14 χρόνια Παν. Μηλιώτης 20 χρόνια, Κ. Μητσάκης, Γ. Μωραΐτης 16 χρόνια, Χρ. Μόσχος ισόβια, Γρ. Μπαΐζης, Αργ. Μπάρας, ισόβια Επ. Μπαρχέμπας 12 χρόνια, Δημ. Μπενάς ισόβια, Γεώργ. Μποτζάκης, 10 χρόνια, Παν. Μπούγκος 4 χρόνια, Γ. Μυλωνάκας 19½ χρόνια, Ιω. Μυλωνάς 23 χρόνια, Τρ. Μουτοφίδης ισόβια.

● Π. Νεφελούδης, ισόβια, Στ. Νέστωρ, 14½ χρόνια, Θεόδ. Νίκας ισόβια, Κ. Νικολόπουλος, σπουδαστής 19 χρόνια, Γερ. Νοταράς 8 χρόνια, Δημ. Ντάντος, 25 χρόνια, Ιω. Ξένος 12 χρόνια.

● Ηλ. Οικονόμου, 12 χρόνια.

● Κ. Παναγόπουλος, Αθ. Πανουτσόπουλος 18 χρόνια, Ν. Πανόριος, 17 χρόνια, Μιχ. Πανταχός, 6 χρόνια, Νικ. Πανταζίδης 20 χρόνια, Παντ. Πανταλέων, 16 χρόνια, Γρ. Πάντης, 20 χρόνια, Χαρίτος Παπαδομιχελάκης, 4 χρόνια, Κ. Παπαδόπουλος, 12 χρόνια, Σωφρ. Παπαδόπουλος, ισόβια, Λ. Παπαευθυμίου, 10 χρόνια, Δημ. Παπαϊωάννου, 25 χρόνια, Δημ. Παπαλεξίου, 10½ χρόνια, Δημ. Παπανίκος, 7 χρόνια, Κ. Παπανικολάου, 10½ χρόνια, Ξεν. Παπανικολάου, 5 χρόνια, Ε. Παπαβασιλείου 5 χρόνια, Χρ. Παπαγιαννάκης 10 χρόνια, Βίκτωρ Παπαζήσης, 5 χρόνια, Θωμάς Παπουτσής, 8 χρόνια, Ιω. Πετρόπουλος, 16½ χρόνια, Αγγ. Πνευματικός, 10½ χρόνια, Α. Πολίτης, 10 χρόνια, Γ. Πουλέσης, 2 χρόνια, Απ. Προγκίδης, 6½ χρόνια, Σωτ. Πύργος, 12 χρόνια.

● Βασ. Ραπάνος, 8 χρόνια, Περ. Ροδάκης, 20 χρόνια.

● Δημ. Σαχίνης, ισόβια, Ηλ. Σγουρίδης, 20 χρόνια, Γ. Σγούρος, 5 χρόνια, Σπ. Σιδέρης, 17 χρόνια, Στ. Σιδεράς, 20 χρόνια, Αν. Σιπιτάνος, 7½ χρόνια, Αν. Σουβατζόγλου, 10 χρόνια, Μιχ. Σπυριδάκης, 16 χρόνια, Σωτ. Σταματέκης, 10 χρόνια, Θεμ. Σταθόπουλος, 7 χρόνια, Βασ. Σταβρόκογλου, 20 χρόνια, Παν. Σταυρόπουλος, 17 χρόνια, Σωκρ. Στεφανίδης, ισόβια.

● Κ. Τασσόπουλος, 20 χρόνια, Ζ. Τερζοβίδης, ισόβια, Κ. Τόμσις, 8½ χρόνια, Στ. Τράτσης, 5 χρόνια, Δημ. Τσαφίτσας, 5 χρόνια, Σωτ. Τσακμάκης, 10 χρόνια, Χαρ. Τσελεπής, 10 χρόνια, Τάσος Τσέλιος, ισόβια, Δημ. Τσεβεκίδης, 25 χρόνια, Ελ. Τσιλόγλου, 15 χρόνια, Μιχ. Τσιμέκης, 18 χρόνια, Κυρ. Τσολακίδης, 8 χρόνια, Παύλος Τσολακίδης, 20 χρόνια, Γ. Τζορτζοριάν, 20 χρόνια.

● Γρ. Φαράκος, ισόβια, Ιω. Φελέκης, 8 χρόνια, Αθ. Φίλιας, 8, Βασ. Φίλιας 18, Κ. Φιλίνης, ισόβια, Δημ. Φραγκουλάκης, 8 χρόνια.

● Σερ. Χατζηανδρέου, 16 χρόνια, Λεων. Χατζηπροδρομίδης, 20 χρόνια, Φερδ. Χατζηγιάννης, 20 χρόνια, Νέστωρ Χατζούδης, 5 χρόνια, Χρ. Χαραλαμπόπουλος, 10½ χρόνια.

● Επίσης κατάδικοι είναι οι: Γ. Ιωαννάτος 16, Καλαντζής 15, Αντ. Λουράκης 5, Κ. Μαρκέσσας 4, Αντ. Τζαρτζόπουλος, Στ. Γεωργακόπουλος, Κ. Νικολόπουλος 12, Ανδρ. Παπαγεωργίου, Κ. Κυρτάζογλου 3, Κ. Λίτσας 5, Εύστρ. Τσαμπής 10, Κ. Κωσταράκος 3, Νικ. Κουμουνδούρος 3, Π. Ντόλκας 5 χρόνια, Κ. Μπεκάκος, 31 μήνες, Στ. Πετράκης, 15 μήνες, Γ. Αϋφαντής, 14 μήνες, Δημ. Κύργιος, 2½ χρόνια, Ιω. Κυριαζής, 9 χρόνια, Βασ. Νικολόπουλος 2 χρόνια, Ι. Μαστοράκης, 2½ χρόνια, Σπ. Σαβάκης, 2 χρόνια, Στ. Μπεβεράτος, 4 χρόνια, Κ. Πολυχρονάκης, 2½ χρόνια, Ιω. Κορωναίος, 8½ χρόνια, Ανδρ. Φραγκιάς, 4½ χρόνια, Παν. Κορωναίος, 2 χρόνια, Ξεν. Πελοποννήσιος, 6 χρόνια, Χριστόδ. Ζαμπάνης, 2½ χρόνια, Γ. Χριστοδούλου 2½ χρόνια, Γ. Καράτζης, 4 χρόνια, Εμμ. Γκότζης, Δημ. Δρακουλάκος, 5 χρόνια, Χαρ. Μιχαΐδης, 4 χρόνια, Χρ. Κοντογιώργος 20, Χρ. Κώτσης 16, Χρ. Μέϊκος, 3 χρόνια, Εμμ. Παπαδάκης, 5, Δημ. Παπαβασιλείου 5½, Κ. Σκούρπας, 5 χρόνια.

● Γυναίκες κρατούμενες είναι οι: Δήμητρα Αποστόλου, 15 χρόνια, Ελένη Δούμα 18, Μαρία Καλέργη 25, Ασπασία Καρρά 11½ χρόνια, Κυριακή Κωνσταντινίδου, 15, Θεοδώρα Κουλμαντά 7, Φωτεινή Λαζάρου 18, Αγγελική Μίχου 16, Λαμπρινή Οικονομίδου, Όλγα Τσολακίδου 20, Ισμήνη Τσούτσια, 8½ χρόνια, Καλλιόπη Τζωμπελίκου 23, Ελένη Βούλγαρη 10, Μαργαρίτα Γεραλή 18, Χριστίνα Αγριαντώνη, 3 χρόνια.

● Γιά λόγους υγείας έχει διακοπή μεταξύ άλλων, η φυλάκιση στους: Γ. Ιορδανίδη, Χρ. Ιωακειμίδη, Χαρ. Καλαϊτζή, Κ. Καρωστάκη, Ν. Κιάο, Ελ. Κολοβό, Παν. Κυρίτση, Δημ. Λέκκα, Πολυδ. Μέλλιο, Ιω. Νικολόπουλο, Δανιήλ Παπαδάτο, Αλ. Παπαλεξίου, Ευάγγ. Παυλόπουλο, Σπ. Πλασκοβίτη, Νικ. Πολίτη, Θεολ. Ψαραδέλλη, Χρ. Ρεκλείτη, Αντρ. Σαββάκη, Σπ. Σιδερά, Κ. Τσακαρέστο, Γ. Τσέλιο, Παν. Τζαβέλα, Κ. Βέρρο, Δημ. Ξηνταβελόνη, Π. Ζάννα, Ιω. Ζίγδη, Φώτη Γροβατά, Ευαγγελία Τζιβάνη, Α. Αγγελίδη, Α. Δαρβέρη, Π. Δημητρίου, Α. Ζωγράφου, Ι. Μαμαλάκη, Ν. Δούγκλερ, Ι. Παπαδόπουλον.

● Στις 5 Οκτωβρίου καταδικάσθηκαν επίσης οι Γ. Σαγιάς σε 17 χρόνων κάθειρξη, Ν. Μανιός, 16 χρόνια, Ν. Χρυσανθόπουλος, 13 χρόνια, Ανδρ. Μανωλάκης, 6 χρόνια. (Οργάνωση 20ής Οκτωβρίου).

● Στις 17 Οκτωβρίου καταδικάσθηκαν οι 4 Γερμανοί Έρνστ Ζόρερ, Ομπερμάγιερ Γιούργκεν, Ρόμπερτς Βέρνερ και η Σουζάνα Μπάουσινκερ σε ποινές αντιστοίχως 18 μηνών, 12 μηνών, 14 μηνών, 12 μηνών, γιά συμμετοχή στο «Κίνημα της 20ής Οκτωβρίου». Τον περασμένο Αύγουστο καταδικάσθηκαν οι Χρήστος Ραμαντάνης σε φυλάκιση 3 χρόνων και τριών μηνών και Γ. Μπουσιώτης σε φυλάκιση 1 χρόνου.

Ήταν οι μόνοι από τους 8 «Τουπαμάρος» που οδηγήθηκαν τελικά στις φυλακές.

● Υπόδικοι είναι οι: Δημ. Παρτσαλίδης, Χαρ. Δρακόπουλος, Ασπασία Παπαθανασοπούλου, Δημ. Βολοβίνης, Γερ. Αντωνίου, Δημ. Μωραϊτίδης, Ν. Δημάκος, η Γερμανίδα Χάννελορ Ρούνφτ, Ζωή Βέη, Γ. Παπαθανασόπουλος, Ηλ. Καράφτης, Καλλιόπη Σκορδίλη, Παναγιώτα Καπετανέα, Ιω. Βογιατζάκης, Γ. Γρηγοριάδης, Στάθης Παναγούλης, Σοφία Γεωργίου, η Ιταλίδα Λόρνα Καβίλια, Π. Κρητικός, Α. Σταυρουλάκης, Ντίνου πατήρ και κόρη, Νάστου.

● Εκτοπισμένοι είναι οι: Κ. Αλαβάνος, Ιω. Μπαλάφος, Ν. Μπερτσιάς, Γρ. Γρηγοριάδης, Αν. Πεπονής, Ιωάννης Πασμαζόγλου Ν. Ποππάς και Στ. Πανταζόπουλος. Βρίσκονται όλοι στο Θέρμο της Τριχωνίδος. Υπάρχει επίσης και μία γυναίκα εκτοπισμένη, η Μαρία Αγγελάκη στη Δροσοπηγή της Άρτας.